

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ ТРАНСПОРТНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ

ЗАТВЕРДЖЕНО

педагогічною радою

Протокол №1 від 31.08.2023

Голова педагогічної ради

Лев ТАБЕРКО

Концепція забезпечення якості освіти

Введено в дію наказом

№118 від 05.09.2023

Дніпро
2023

ЗМІСТ

1. Загальні положення.
2. Показники якості освітньої діяльності.
3. Мета та основні завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти.
4. Реалізація концепції забезпечення якості освіти.
5. Внутрішній моніторинг і зовнішнє забезпечення якості.
6. Організація опитування учасників освітнього процесу та заінтересованих сторін (стейкхолдерів) щодо якості освітньої діяльності та якості фахової передвищої освіти.
7. Забезпечення роботи інформаційних систем.
8. Інтеграція у Європейській простір фахової передвищої освіти.

I Загальні положення

1.1 Концепція забезпечення якості освітньої діяльності та якості фахової передвищої освіти Дніпровського транспортно – економічного фахового коледжу (далі – Фаховий коледж) розроблено відповідно до законів України «Про освіту» від 05 вересня 2017 р. №2145-VIII із змінами, «Про фахову перевищу освіту» від 06 червня 2019 р. №2745-VIII, Постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. №1187 (зі змінами) «Про затвердження ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти», Положення про акредитацію освітньо-професійних програм фахової передвищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 01 липня 2021 року №749, Статуту Фахового коледжу та Стратегії розвитку Коледжу на 2024- 2028 роки.

1.2 Гарантія якості фахової передвищої освіти є головним пріоритетом діяльності Фахового коледжу.

1.3 Концепція якості фахової передвищої освіти є частиною стратегічного управління Фаховим Коледжем та поширюється на всі рівні адміністрування.

1.4 Усі структурні підрозділи Фахового Коледжу несуть відповідальність за забезпечення якості надання освітніх послуг.

1.5 Концепція якості фахової передвищої освіти Фахового коледжу має втілюватись через залучення зовнішніх сторін (університетів, роботодавців, підприємців тощо) до внутрішньої структури та процесів (система зовнішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості фахової передвищої освіти).

1.6 Якість фахової передвищої освіти – це відповідність умов освітньої діяльності та результатів навчання вимогам законодавства та стандартам фахової передвищої освіти, професійним та/або міжнародним стандартам (за наявності), а також потребам заінтересованих сторін і суспільства, яка забезпечується шляхом здійснення процедур внутрішнього та зовнішнього забезпечення якості освіти.

1.7 Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості фахової передвищої освіти (внутрішня система забезпечення якості освіти Фахового коледжу) включає:

- визначення та оприлюднення політики, принципів та процедур забезпечення якості фахової передвищої освіти, що інтегровані до загальної системи управління Фаховим коледжем, узгоджені з його стратегією і передбачають залучення внутрішніх та зовнішніх заінтересованих сторін;

- визначення і послідовне дотримання процедур розроблення освітньо-професійних програм (далі – ОПП), які забезпечують відповідність їх змісту стандартам фахової передвищої освіти (професійним стандартам – за наявності), декларованим цілям, урахування позицій заінтересованих сторін, чітке визначення кваліфікацій, що присуджуються та/або присвоюються, які мають бути узгоджені з Національною рамкою кваліфікацій;

- здійснення за участю здобувачів освіти моніторингу та періодичного перегляду ОПП з метою гарантування досягнення встановлених для них цілей та їх відповідності потребам здобувачів фахової передвищої освіти і суспільства, включаючи опитування здобувачів фахової передвищої освіти коледжу;

- забезпечення дотримання вимог правової визначеності, оприлюднення та послідовного дотримання нормативних документів Фахового коледжу, що регулюють усі стадії підготовки здобувачів фахової передвищої освіти (прийом

на навчання, організація освітнього процесу, визнання результатів навчання, переведення, відрахування, атестація тощо);

- забезпечення толерантності, надійності, прозорості та об'єктивності оцінювання, що здійснюється у рамках освітнього процесу;

- визначення та послідовне дотримання вимог щодо компетентності педагогічних працівників Фахового коледжу, застосування чесних і прозорих правил прийняття на роботу та безперервного професійного розвитку персоналу;

- забезпечення необхідного фінансування освітньої та викладацької діяльності, а також адекватних та доступних освітніх ресурсів і підтримки здобувачів фахової передвищої освіти за кожною освітньо-професійною програмою;

- забезпечення збирання, аналізу і використання відповідної інформації для ефективного управління ОПП та іншою діяльністю Фахового коледжу;

- забезпечення публічної, зрозумілої, точної, об'єктивної, своєчасної та легкодоступної інформації про діяльність Фахового коледжу та всі ОПП, умови і процедури присвоєння ступеня фахової передвищої освіти та кваліфікацій;

- забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками Фахового коледжу та здобувачами фахової передвищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату та інших порушень академічної доброчесності, притягнення порушників до академічної відповідальності;

- періодичне проходження процедури зовнішнього забезпечення якості фахової передвищої освіти;

- залучення здобувачів фахової передвищої освіти та роботодавців як повноправних партнерів до процедур і заходів забезпечення якості освіти;

- забезпечення дотримання студентоорієнтованого навчання в освітньому процесі;

- здійснення інших процедур і заходів, визначених законодавством, установчими документами коледжу або відповідно до них.

II Показники якості освітньої діяльності

2.1. Якість фахової передвищої освіти є комплексним поняттям. Показниками якості освітньої діяльності Фахового коледжу є:

- якість змісту фахової передвищої освіти;

- якість ОПП за спеціальностями;

- якість освітнього процесу Фахового коледжу;

- якість учасників освітнього процесу;

- якість ресурсного забезпечення (інформаційних, навчально-методичних і матеріально-технічних ресурсів Фахового коледжу);

- якість результатів навчання;

- динаміка якості Фахового коледжу.

2.2. Якість змісту фахової передвищої освіти:

- відповідність змісту фахової передвищої освіти вимогам роботодавців та запитам здобувачів фахової передвищої освіти;

- відповідність Національній рамці кваліфікацій;

- рівень застосування компетентнісного підходу до проектування фахової передвищої освіти;

– визначення й оприлюднення очікуваних результатів навчання здобувачів фахової передвищої освіти за всіма видами навчальної діяльності (уміння та відповідні знання, які можна ідентифікувати, кількісно оцінити та виміряти); – безпосередній зв'язок результатів навчання з компетентностями випускників, що регламентовані стандартами фахової передвищої освіти та ОПП за спеціальностями;

– рівень інтеграції фахової передвищої освіти з виробництвом та науковими дослідженнями.

2.3. Якість освітньо-професійних програм за спеціальностями:

– відповідність Стандартам фахової передвищої освіти та Національній рамці кваліфікацій;

– розмаїття освітніх траєкторій здобувачів фахової передвищої освіти;

– відзеркалення запитів здобувачів фахової передвищої освіти;

– вимоги до освітнього рівня осіб, які розпочнуть навчання за ОПП;

– наявність процедур вибору навчальних дисциплін;

– забезпечення умов мобільності здобувачів фахової передвищої освіти;

– наявність вимог і критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти;

– наявність вимог до ресурсного забезпечення ОПП;

– наявність характеристики системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності Фахового коледжу;

– систематичність моніторингу та перегляду ОПП.

2.4. Якість освітнього процесу:

– відповідність освітнього процесу у Фаховому коледжі державним нормативам щодо забезпечення якості освітнього процесу інтегрованим до європейських нормативів;

– рівень нормативного забезпечення освітнього процесу;

– якість управління освітнім процесом;

– якість викладання за об'єктивними критеріями;

– ефективність методик і технологій навчання;

– валідність і прозорість засобів діагностики, об'єктивність вимірювання й оцінки навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти;

– якість організації практичної підготовки здобувачів фахової передвищої освіти; – комплексність оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти за оприлюдненими процедурами та критеріями;

– ступінь задоволеності здобувачів фахової передвищої освіти;

– рівень менеджменту якості освітнього процесу.

2.5. Якість учасників освітнього процесу:

– мотиваційні чинники здобувачів фахової передвищої освіти за спеціальностями (ОПП);

– результативність участі студентів у студентських олімпіадах, конкурсах, конференціях тощо;

– характеристики мобільності здобувачів фахової передвищої освіти;

– рівень відрахування здобувачів фахової передвищої освіти;

– рівень професійної активності педагогічних працівників;

– прозорість та адекватність критеріїв конкурсного набору викладачів;

- рівень освіти та професійної кваліфікації викладачів, задіяних в освітньому процесі;
- ефективність підвищення кваліфікації;
- результативність атестації (сертифікації) педагогічного складу;
- об'єктивність показників результативності системи рейтингування викладачів і здобувачів фахової передвищої освіти;
- рівень ефективності системи запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідних, методичних, творчих роботах педагогічних працівників і здобувачів фахової передвищої освіти;
- рівень залучення до освітнього процесу фахівців з виробництва та бізнесу.

2.6. Якість ресурсного забезпечення (інформаційних, навчально-методичних і матеріально-технічних ресурсів Фахового коледжу):

- наявність новітніх інформаційно-телекомунікаційних технологій;
- розвиток комп'ютерних мереж;
- достатність аудиторного фонду та його оснащення;
- рівень інформаційного та навчально-методичного забезпечення освітнього процесу;
- характеристика бібліотечного фонду;
- показники будівництва, реконструкції, капітального і поточного ремонту, основного фонду гуртожитку;
- якість академічної підтримки здобувачів фахової передвищої освіти;
- якість інфраструктури дозвілля, занять спортом;
- рівень безпеки перебування у коледжі.

2.7. Якість навчання студентів:

- адекватність моделей випускників спеціальностей;
- якість професійної компетентності та освіченості здобувачів фахової передвищої освіти;
- рівень пошуково-дослідницької компетентності здобувачів фахової передвищої освіти;
- рівень задоволеності випускників коледжу;
- позитивний рейтинг роботодавців; – рівень працевлаштування випускників Фахового коледжу.

2.8. Динаміка якості:

- новації в організації освітнього процесу;
- рівень стратегічного планування якості фахової передвищої освіти;
- характер та ефективність взаємодії з роботодавцями;
- якість зв'язку пошуково-дослідної, інноваційної роботи з навчанням і викладанням;
- якість умов для особистісного розвитку учасників освітнього процесу;
- динаміка навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти;
- реалізація автономності та її вплив на якість фахової передвищої освіти;
- визнання досягнень педагогічного колективу (майстерність, фахові якості, відданість справі);
- динаміка участі у проектуванні та реалізації освітнього процесу здобувачів фахової передвищої освіти, а також зовнішніх сторін (фахівців-практиків і роботодавців);

- ресурсна підтримка розвитку системи студентського самоврядування та пошуково-дослідних товариств студентів;
- взаємодія Фахового коледжу із зовнішнім середовищем;
- рівень відкритості та підзвітності процесів забезпечення якості.

III Мета та основні завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти

3.1. Внутрішня система якості освіти охоплює всі процедури, які здійснює Коледжу щодо безперервного вдосконалення якості освітнього середовища, якості навчання і викладання.

3.2. Головною метою системи забезпечення якості освіти у Фаховому коледжі є розробка процедур контролю якості освіти, супровід їх функціонування для підготовки висококваліфікованих фахівців, готових до постійного професійного росту, соціальної та професійної мобільності.

3.3. В основу побудови системи внутрішнього забезпечення якості освіти у Фаховому коледжі покладені такі основні принципи:

- автономності – забезпечення якості здійснюється шляхом самостійного, незалежного і відповідального прийняття рішень стосовно добору процедур, методів, засобів, інструментів для визначення стану та поліпшення якості;
- академічної доброчесності – забезпечення якості ґрунтується на засадах чесності, справедливості, відповідальності та взаємоповаги усіх учасників освітнього процесу;
- вимірності – забезпечення якості ґрунтується на кваліметричній основі, здійсненні моніторингових процедур;
- відповідності – забезпечення якості спрямовано на відповідність європейським та національним стандартам освітньої діяльності та якості фахової передвищої освіти;
- відкритості – забезпечення якості супроводжується висвітленням інформації щодо процесів та результатів;
- відповідальності – Фаховий коледж несе первинну відповідальність за якість фахової передвищої освіти, що ним надається.

3.4. Внутрішня система забезпечення якості освіти у Фаховому коледжі повинна бути об'єктивною, інформативною, відкритою, прозорою.

3.5. Основними завданнями підвищення рівня якості освіти є:

- повне використання ліцензованих обсягів;
- розробка навчальних планів і програм, які б відповідали запиту виробництва та кращим зарубіжним аналогам рівня фахової передвищої освіти;
- впровадження інформаційних інтерактивних технологій навчання, створення та відкриття нових спеціальностей та ОПП для підготовки фахівців відповідно до вимог Європейського освітнього простору;
- залучення роботодавців до участі в підготовці та реалізації ОПП, навчальних програм, збільшення частини практичного компонента;
- забезпечення процесу навчання новітнім комп'ютерним обладнанням;
- участь педагогічних працівників у розробленні та впровадженні стандартів фахової передвищої освіти;
- розвиток матеріально-технічної бази в напрямі впровадження новітнього програмного забезпечення, удосконалення практики розроблення та реалізації

електронних навчальних курсів та обладнання аудиторій для проведення дистанційних лекцій і телеконференцій;

- залучення високопрофесійних науково-педагогічних працівників з міжнародним досвідом з поза меж Фахового коледжу та України;
- забезпечення вільного багатоканального доступу до світових освітніх та наукових ресурсів через мережу Інтернет в усіх приміщеннях Фахового коледжу;
- впровадження у освітній процес та діяльність бібліотеки коледжу сучасних інформаційних і комп'ютерних технологій.

IV Реалізація концепції забезпечення якості Система внутрішнього забезпечення якості освіти у коледжі передбачає такі шляхи реалізації відповідних заходів:

4.1. Якість управління освітньою діяльністю Коледжу

4.1.1. Політика якості освіти відображається у пріоритетних напрямках освітньої діяльності, завданнях, відображених у Стратегії розвитку Коледжу на період до 2028 року. Якість управління освітньою діяльністю у Коледжі ґрунтується на системі стратегічного планування, моніторингу та самооцінки, що реалізується на всіх рівнях управління: здобувачі фахової передвищої освіти, органи студентського самоврядування - циклова комісія – відділення – Фахового коледжу.

4.1.2. Процедура забезпечення звітності, контролю та моніторингу показників забезпечення якості освіти у Фаховому коледжі проводиться:

а) на рівні здобувачі фахової передвищої освіти, органи студентського самоврядування:

- участь в обговоренні та заходах, внесення пропозицій щодо забезпечення якості фахової передвищої освіти;

- участь у розробленні проєктів, нових редакцій ОПП фахової передвищої освіти та навчальних планів, внесенні змін до існуючих програм і навчальних планів;

- участь в опитуваннях здобувачів освіти щодо: змісту та якості викладання навчальних дисциплін; якості функціонування освітнього середовища; ефективності діяльності підрозділів Фахового коледжу, змісту ОПП фахової передвищої освіти за спеціальностями;

б) на рівні циклових комісій у вигляді контролю діяльності педагогічних працівників, шляхом обговорення та прийняття рішень на засіданнях циклових комісій щодо:

- забезпечення якості загальної і професійної підготовки випускників (запровадження, модернізація ОПП, визначення вибіркового компонентів для формування індивідуальних освітніх траєкторій, залучення зовнішніх стейкхолдерів до їх реалізації та оцінювання);

- забезпечення можливостей обрання різних видів здобуття освіти (формальної, неформальної, інформальної, дистанційної тощо) та побудови власної траєкторії навчання здобувачами фахової передвищої освіти;

- контроль якості та визнання результатів, набутих здобувачами фахової передвищої освіти за різними видами освіти;

- моніторинг поточних та підсумкових результатів навчання здобувачів фахової передвищої освіти;

- запобігання та виявлення плагіату з метою забезпечення академічної доброчесності усіма учасниками освітнього процесу;
  - участь у процедурах ліцензування спеціальностей та акредитації ОПП;
  - розробка та моніторинг навчально-методичного (програм навчальних дисциплін, навчально-методичних комплексів тощо) та інформаційного забезпечення освітнього процесу;
  - організація підвищення кваліфікації педагогічних працівників циклової комісії;
  - участь у проведенні анкетування стейкхолдерів з питань якості фахової передвищої освіти та освітньої діяльності;
- в) на рівні відділень у вигляді контролю діяльності циклових комісій, шляхом обговорення питань та прийняття рішень щодо:
- формування стратегії, політики, процедур та практик для забезпечення якості освіти на рівні відділення;
  - ухвалення рішень з питань організації системи внутрішнього забезпечення якості на рівні відділення та ОПП;
  - розгляд та схвалення проєктів ОПП та навчальних планів відповідної спеціальності(ей), погодження змін до діючих ОПП та навчальних планів;
  - забезпечення виконання організаційно-розпорядчих документів щодо забезпечення якості освіти на рівні відділення;
  - формування на основі результатів проведеного аналізу рекомендацій щодо підвищення якості результатів навчання здобувачів фахової передвищої освіти;
  - моніторинг діяльності циклових комісій, у тому числі щодо забезпечення можливостей обрання різних видів здобуття освіти (формальної, неформальної, інформальної, дистанційної тощо) та побудови власної траєкторії навчання здобувачами фахової передвищої освіти, а також щодо визнання цикловими комісіями результатів, набутих студентами за різними видами освіти;
  - організація та проведення рейтингового оцінювання педагогічних працівників відділення;
  - організація зворотного зв'язку з випускниками відділення та здійснення заходів щодо сприяння їхньому працевлаштуванню;
- г) на рівні Фахового коледжу – у вигляді адміністративного контролю діяльності відділень, циклових комісій, шляхом заслуховування питань, обговорення, прийняття та впровадження відповідних рішень на засіданнях методичної та педагогічної ради Фахового коледжу. До повноважень директора та заступників у сфері забезпечення якості освіти належать:
- формування стратегії, політики, процедур та практик для академічного забезпечення якості освіти;
  - розробка політики та принципів щодо оцінювання якості ОПП, якості роботи викладацького складу, якості навчальних результатів здобувачів фахової передвищої освіти;
  - координація роботи структурних підрозділів Фахового коледжу щодо забезпечення якості освітньої діяльності та якості фахової передвищої освіти;
  - визначення системи та затвердження процедур внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості фахової передвищої освіти;
  - підтримка дієвої системи та механізмів забезпечення академічної доброчесності усіма учасниками освітнього процесу в Фаховому коледжі;

– оцінювання діяльності структурних підрозділів на підставі щорічних звітів їхніх керівників. Методична рада Фахового коледжу є постійно діючим дорадчим органом який розглядає питання якості організації освітнього процесу, впровадження освітніх інновацій, визначає основні напрямки методичної роботи у сфері забезпечення якості освіти:

- розгляд нормативних матеріалів з питань якості освіти;
- визначення основних напрямів навчально-методичної, навчально-виробничої, виховної роботи у сфері забезпечення якості освітньої діяльності і фахової передвищої освіти та шляхів їх удосконалення;
- сприяння впровадженню новітніх технологій навчання, методик модернізації освітнього процесу, у тому числі які забезпечують студентоцентроване навчання, викладання та оцінювання;
- розгляд та схвалення для практичного застосування і поширення навчально-методичних матеріалів викладачів, які розроблені для забезпечення якості освітньої діяльності та якості фахової передвищої освіти;
- розробка заходів з підвищення професійної майстерності викладачів, пов'язані із забезпеченням якості освіти;
- аналіз дотримання учасниками освітнього процесу принципів та правил академічної доброчесності;
- контроль і координація роботи циклових комісій у питаннях забезпечення якості освіти;
- погодження проєктів, нових редакцій та змін до існуючих ОПП;
- організація та проведення рейтингового оцінювання педагогічних працівників Фахового коледжу;
- контроль виконання наказів директора, рішень педагогічної та методичної рад Фахового коледжу з питань якості освітньої діяльності та фахової передвищої освіти. Бюро експертизи та моніторингу якості освіти – є складовою частиною методичної ради Фахового коледжу, яка розробляє та здійснює моніторингові заходи щодо забезпечення якості освіти відповідно до нормативних документів, Національної рамки кваліфікацій, Стандартів фахової передвищої освіти, цієї Концепції та Положення про Бюро експертизи та моніторингу якості освіти. Педагогічна рада Коледжу здійснює певні процедури (функції) в сфері забезпечення якості освітньої діяльності та якості фахової передвищої освіти на рівні Фахового коледжу за відповідними напрямами діяльності, а саме:
  - аналіз стану освітньої діяльності та якості освіти в Фахового коледжу, розроблення пропозицій щодо вдосконалення цієї діяльності з урахуванням новітніх освітніх тенденцій;
  - затвердження освітньо-професійних програм для спеціальностей, у тому числі змін до існуючих програм і навчальних планів;
  - аналіз звітів з моніторингових досліджень та оцінювань, формування на підставі моніторингових досліджень рекомендацій щодо управлінських рішень із підвищення якості освітньої діяльності та якості фахової передвищої освіти;
  - розроблення та впровадження в освітній процес нормативних документів із питань якості фахової передвищої освіти та освітньої діяльності;
  - аналіз процедури та результатів проходження акредитації ОПП Фахового коледжу із наданням рекомендацій щодо підвищення якості освітньої діяльності та якості фахової передвищої освіти;

– поширення передового досвіду провідних освітніх установ із метою вдосконалення освітньої діяльності Фахового коледжу;

– внесення пропозицій щодо усунення негативних та поширення позитивних тенденцій у роботі структурних підрозділів, виявлених під час моніторингу, контроль за здійсненням необхідних заходів для усунення виявлених порушень і недоліків.

4.1.3 За результатами контролю та моніторингу якості освітньої діяльності суб'єктів освітнього процесу на різних рівнях управління визначаються відхилення фактичних значень від планових, здійснюється самооцінка, приймаються управлінські рішення щодо забезпечення якості освітньої діяльності.

4.1.4. Аналіз результатів освітньої діяльності висвітлюються у протоколах засідань циклових комісій, методичної та педагогічної рад, річному звіті Коледжу та оприлюднюються на сайті.

4.1.5. Керівний склад Фахового коледжу бере на себе відповідальність за реалізацію принципів і процедур Концепції якості, створення умов для її втілення, об'єднання зусиль колективу для досягнення цієї мети.

4.2. Розроблення, затвердження, поточний моніторинг і періодичний перегляд освітніх програм

4.2.1. Освітньо-професійні програми розробляються відповідно до законодавства України та стандартів фахової передвищої для студентів за освітньо-професійним ступенем фахового молодшого бакалавра з урахуванням вимог Національної рамки кваліфікацій.

4.2.2. Розробка ОПП здійснюється робочими групами (випусковими цикловими комісіями) і передбачає здійснення таких кроків:

- обґрунтування своєрідності освітньо-професійної програми підготовки фахового молодшого бакалавра за відповідною спеціальністю з урахуванням точок зору роботодавців, фахівців і академічної спільноти (на регіональному /національному/ європейському рівні);

- визначення профілю ОПП;

- опис мети ОПП та кінцевих результатів навчання;

- визначення загальних і спеціальних компетентностей;

- визначення кінцевих результатів навчання; - визначення критеріїв, за якими оцінюється досягнення студентами цілей ОПП та рівня їхніх досягнень;

- обґрунтування ресурсного забезпечення реалізації ОПП;

- визначення підходів до навчання та методів оцінювання;

- розробка навчального плану;

- розробка системи оцінювання якості ОПП. До складу робочих груп входять провідні викладачі відповідної спеціальності із залученням представників ринку праці, студентського самоврядування.

4.2.3. ОПП затверджуються рішенням педагогічної ради Фахового коледжу на підставі рішень методичної ради, випускової циклової комісії (робочої групи), ради студентського самоврядування та обговорення заінтересованих сторін.

4.2.4. Моніторинг та періодичний перегляд ОПП здійснюється випусковими цикловими комісіями з метою встановлення відповідності їх структури та змісту вимогам (із урахуванням змін) нормативно-законодавчої бази, що регулює якість освіти, потребам ринку праці, вимогам роботодавців щодо якості фахівців,

сформованості загальних та спеціальних компетентностей, освітніх потреб здобувачів освіти. Перегляд ОПП відбувається за результатами їхнього моніторингу. Періодичний перегляд ОПП на відповідність вимогам ліцензійних умов проводиться бюро експертизи та моніторингу якості освіти (складова частина методичної ради) та заступником директора з навчальної роботи Фахового коледжу, випусковою цикловою комісією.

4.2.5. У відповідності з ОПП розробляються навчальні та робочі навчальні плани, програми навчальних дисциплін.

4.2.6. Показниками якості ОПП є: відповідність вимог до структури та змісту; конкурсний набір на відповідну ОПП; якісні показники успішності студентів; працевлаштування випускників, експертні оцінки роботодавців.

4.2.7. Відповідальними за впровадження та виконання ОПП є викладачі циклових комісій, завідувачі відділень, заступник директора з навчальної роботи.

4.3 Оцінювання результатів навчання

4.3.1. Результати навчання – це знання, уміння, навички, сформовані компетентності, спосіб мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти, та ті, які особа здатна продемонструвати після завершення ОПП, або окремих освітніх компонентів.

4.3.2. Система оцінювання результатів навчання здобувачів фахової передвищої освіти включає: поточний, семестровий, підсумковий (державна атестація) види контролю.

4.3.3. Використання методів контролю та оцінювання має за мету здійснювати діагностику результатів навчання, визначати систематичність та успішність навчальної роботи здобувача освіти. Вона формується на засадах набуття компетентностей та накопичення оцінок за різноманітну освітню діяльність студента за певний період навчання.

4.3.4. У програмах навчальних дисциплін визначаються критерії оцінювання набутих студентом знань та вмінь з усіх видів освітньої діяльності (навчальних занять, самостійної роботи студента, виконання індивідуальних завдань тощо).

4.3.5. Для впровадження ефективної системи моніторингу рівня знань студентів з кожної дисципліни навчального плану розробляється методичне забезпечення проведення всіх видів контролю: складаються засоби діагностики, тестові завдання та пакети комплексних контрольних робіт (ККР).

4.3.6. Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення практичних, лабораторних, семінарських занять; у формі експресопитування під час лекцій. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачами та студентами у процесі навчання, управління навчальною мотивацією студентів. Поточний контроль проводиться у формі усного опитування, у письмовій формі, з використанням онлайн-технологій. Семестровий контроль здійснюється у формі екзамену, заліку або диференційованого заліку, визначених навчальним планом у терміни, передбачені графіком освітнього процесу, та в обсязі навчального матеріалу відповідно до програми навчальної дисципліни. Відстрочений контроль (залишковий рівень знань і вмінь) проводиться з метою отримання об'єктивної інформації результатів навчання здобувачів освіти відповідно до ОПП – це контроль, який проводиться через деякий час після вивчення дисципліни. Цей вид контролю не впливає на результативність (оцінку) навчання студента і

застосовується вибірково для визначення рівня залишкових знань студентів. 4.4 Підвищення кваліфікації і атестація педагогічних працівників та забезпечення якісного складу

4.4.1. Система внутрішнього забезпечення якості освіти Фахового коледжу, сформована у порядку, визначеному законодавством, включає в себе підвищення кваліфікації педагогічних працівників, організація якого має відповідати Постанові Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних працівників» із змінами та іншими положеннями щодо процедури.

4.4.2. Метою підвищення кваліфікації педагогічних працівників є їх професійний розвиток відповідно до державної політики у галузі освіти та забезпечення якості освіти.

4.4.3. Підвищення кваліфікації педагогічних працівників направлене на оновлення та розширення професійних компетентностей, засвоєння нових інноваційних технологій, форм, методів та засобів навчання та викладання і здійснюється за різними формами: інституційною (очна (денна, вечірня), заочною, дистанційною, мережевою), на робочому місці, на виробництві тощо. 4.4.4. Професійний розвиток педагогічних працівників забезпечується системою постійно діючих наукових та методичних заходів різного рівня: постійно діючі методичні семінари, круглі столи, вебінари, майстер-класи з освітніх інновацій, актуальних питань якості навчання, діджиталізації освітньої діяльності; стажування на кафедрах закладів вищої освіти, на виробництві тощо.

4.4.5. Кожен педагогічний працівник Фахового коледжу зобов'язаний щороку підвищувати свою кваліфікацію. Загальна кількість академічних годин для підвищення кваліфікації педагогічного працівника Фахового коледжу упродовж п'яти років не може бути меншою за 120 годин, з яких певна кількість годин обов'язково має бути спрямована на вдосконалення знань, вмінь і практичних навичок у роботі із студентами з особливими освітніми потребами.

4.4.6. Атестація педагогічних працівників Фахового коледжу включає систему заходів, спрямованих на всебічне та комплексне оцінювання їхньої педагогічної діяльності і поширюється на педагогічних працівників, які здійснюють педагогічну діяльність та посади яких віднесено до педагогічних, згідно з Переліком посад педагогічних та науково-педагогічних працівників, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 14 червня 2000 року № 963 (зі змінами) і регламентується Положенням про атестацію педагогічних працівників Фахового коледжу: – атестація може бути черговою (не менше одного разу на п'ять років) або позачерговою (не менше, ніж через три роки); – атестація проводиться не раніше ніж через рік після призначення педагогічного працівника на посаду; – атестація повинна проводитися з дотриманням академічної доброчесності; – для атестації педагогічних працівників Коледжу щорічно не пізніше 20 вересня створюється атестаційна комісія, склад якої затверджується наказом директора; – атестаційна комісія Фахового коледжу розглядає документи, подані педагогічними працівниками, встановлює їх відповідність вимогам законодавства та вживає заходів щодо перевірки їх достовірності (за потреби).

4.4.7. Список працівників, що атестуються (чергова та позачергова), строки атестації, графік засідань атестаційної комісії, а також строки і адресу електронної

пошти для надання документів оприлюднюється на веб-сайті Коледжу не пізніше п'яти робочих днів з дня прийняття рішення атестаційною комісією.

4.4.8. За результатами атестації:

– присвоюється (не присвоюється) кваліфікаційна категорія або підтверджується (не підтверджується) раніше присвоєна кваліфікаційна категорія;

– присвоюється (не присвоюється) педагогічне звання, підтверджується (не підтверджується) раніше присвоєне педагогічне звання (у разі наявності) діяльності.

4.4.9. Для забезпечення формування якісного складу педагогічних працівників Фаховий коледж:

- встановлює зрозумілі, прозорі та чесні процедури щодо зарахування на роботу та умов зайнятості;

- сприяє підвищенню кваліфікації педагогічних працівників, удосконалює;

- заохочує інновації у методах викладання та використання нових технологій;

- заохочує стажування чи наукову діяльність у закладах вищої освіти (науковій установі) на території України чи поза її межами;

- забезпечує академічну мобільність;

- залучає до освітньої діяльності зовнішніх стейкхолдерів;

- щорічно оцінює діяльність педагогічних працівників: педагогічну, науково-дослідну, методичну, організаційну роботу, якість проведення занять, контрольних заходів, звітів циклових комісій, виконання індивідуальних планів тощо, моніторингового опитування студентів і випускників та рейтингових показників відповідно до Положення про рейтингову систему оцінювання педагогічної діяльності викладача Фахового коледжу.

4.4.10. Моніторинг та аналіз забезпечення якісного складу педагогічних працівників має проводитися щорічно.

4.4.11. Питання підвищення кваліфікації та атестації педагогічних працівників розглядаються на педагогічній раді Фахового коледжу.

4.5 Забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу

4.5.1 Забезпечення необхідними ресурсами освітнього процесу в Фаховому коледжі має відповідати ліцензійним вимогам, що визначають нормативи для забезпечення підготовки здобувачів фахової передвищої освіти за освітньо-професійним ступенем фахового молодшого бакалавра матеріально-технічною та інформаційною базою, а саме:

- забезпечення навчального середовища приміщеннями, що необхідні для проведення лекційних, семінарських, практичних, лабораторних занять, консультацій, навчальної практики. Проведення атестації діючих і новостворених навчальних приміщень один раз на п'ять років з метою удосконалення матеріально-технічної бази;

- відповідність навчально-методичних матеріалів з усіх освітніх компонентів вимогам Стандартів фахової передвищої освіти та освітньо-професійним програмам зі спеціальностей;

- забезпечення освітнього процесу та інших видів діяльності Фахового коледжу сучасними методами в галузі інформаційних технологій, у тому числі

інформаційними навчальними та контролюючими системами, комунікаційними порталами для студентів і викладачів;

- забезпечення бібліотекою Фахового коледжу доступності до сучасних джерел інформації та можливостями для самостійної роботи здобувачів фахової передвищої освіти;

- відповідність інформаційного забезпечення освітньої діяльності на рівні фахової передвищої освіти встановленим технологічним вимогам (забезпеченість підручниками, навчальними посібниками, іншою літературою, фаховими періодичними виданнями, у тому числі з постійним доступом до електронних версій);

- наявність офіційного веб-сайту Фахового коледжу, на якому розміщена інформація про освітню діяльність (структура Коледжу, ліцензії та сертифікати про акредитацію, структурні підрозділи та їх склад, кадровий склад, матеріально-технічне забезпечення згідно з ліцензійними умовами, освітньо-професійні програми, перелік освітніх компонентів за відповідною ОПП, правила прийому, контактну інформацію тощо).

4.5.2. Для досягнення здобувачами фахової передвищої освіти прогресу в своїй академічній кар'єрі забезпечуються умови мобільності, що регламентується Положенням про академічну мобільність учасників освітнього процесу Фахового коледжу.

4.5.3. Забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації самостійної роботи здобувачів фахової передвищої освіти, за кожною ОПП відбувається згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в Фаховому коледжі із залученням можливостей дистанційних технологій навчання.

4.6 Забезпечення ефективної системи академічної доброчесності.

4.6.1. Всі учасники освітнього процесу в своїй діяльності зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності відповідно до діючого законодавства України та Кодексу академічної доброчесності учасників освітнього процесу Фахового коледжу.

4.6.2. Забезпечення якості освітньої діяльності у Фаховому коледжі та ефективної системи академічної доброчесності базується на вихованні та формуванні у стейкхолдерів основних принципів: - посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей; - дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; - надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну, наукову, творчу діяльність; - контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти; - об'єктивне оцінювання результатів навчання.

4.6.3. Система запобігання та виявлення академічного плагіату в Фаховому коледжі передбачає: – проведення тематичних лекцій з академічної доброчесності та академічного письма для всіх учасників освітнього процесу; – самостійне виконання навчальних завдань здобувачами фахової передвищої освіти, проведення поточного та підсумкового контролю результатів навчання, з використанням диференційованих (індивідуальних) форм роботи; – поступова переорієнтація навчальних робіт здобувачів фахової передвищої освіти та

навчально-методичних, педагогічних, творчих праць викладачів на виконання заходів, що унеможлиблює компіляцію та плагіат;

- посилений контроль завідувачів відділень, викладачів, керівників курсових та кваліфікаційних (дипломних проєктів) робіт щодо правильного оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичень ідей, тверджень, відомостей тощо;

- перевірка (вибіркова чи суцільна) кваліфікаційних робіт (дипломних проєктів) на предмет академічного плагіату;

- створення електронного репозитарію кваліфікаційних робіт (дипломних проєктів);

- посилення вимог до процесу рецензування навчальних робіт здобувачів фахової передвищої освіти, навчально-методичних, творчих робіт викладачів шляхом запровадження процедури програмної перевірки поданих матеріалів на предмет академічного плагіату;

- особиста відповідальність педагогічних працівників та здобувачів освіти щодо недопущення академічного плагіату у навчальних, методичних, педагогічних, творчих роботах;

- давати моральну оцінку власним вчинкам, співвідносити їх із моральними та професійними нормами тощо.

4.6.4. Створити та постійно вдосконалювати систему та механізми реалізації академічної доброчесності, зокрема – через запобігання випадків академічного плагіату і порушення норм авторського права.

4.6.4. Проводити цілеспрямовану, комплексну роботу всіх ланок Фахового коледжу щодо впровадження та удосконалення різноманітних засобів освітньої діяльності, оновлення змісту навчальних курсів, удосконалення методів навчання, впровадження нових форм досліднопошукової роботи зі студентами з метою запобігання плагіату, формування відповідальності студентів, уміння самостійно працювати.

4.6.5. Моніторинг та аналіз забезпечення ефективної системи академічної доброчесності проводити щорічно.

4.7 Публічна інформація та інформаційний менеджмент

4.7.1. Публічність та достовірність наданої інформації про діяльність Фахового коледжу забезпечують наступні заходи:

- формування процесів збору та аналізу інформації про програми навчання та інші види діяльності як частини системи внутрішнього забезпечення якості: ключові показники ефективності, інформацію про студентський склад, досягнення студентів, показники їхньої успішності та відрахування, рівень задоволеності студентів своїми програмами, доступні навчальні ресурси та послуги з підтримки студентів, кар'єрні траєкторії випускників;

- залучення студентів та співробітників до надання та аналізу інформації, а також планування подальшої діяльності Фахового коледжу;

- формування та надання інформації випускникам закладів загальної середньої та професійно-технічної освіти, абітурієнтам, студентам, іншим заінтересованим сторонам та широкому загалу інформації про ОПП, навчальні плани, критерії відбору за цими програмами, очікувані навчальні результати, кваліфікації, процедури викладання, навчання та оцінювання, показники

успішності, навчальні можливості доступні студентам, працевлаштування випускників.

4.7.2. Доступ до публічної інформації про діяльність Фахового коледжу здійснюється шляхом:

- розміщення публічної інформації на офіційному веб-сайті коледжу та соціальних мережах;
- оприлюднення публічної інформації в засобах масової інформації (за можливості);
- надання інформації за відповідними запитам.

4.7.3. Публічна інформація про діяльність Фахового коледжу може надаватися в електронній, усній формі, на паперових носіях.

V Внутрішній моніторинг і зовнішнє забезпечення якості

5.1. Система внутрішнього моніторингу якості Фахового коледжу включає оцінку діяльності учасників освітнього процесу та самооцінювання якості фахової передвищої освіти в процесі реалізації освітньо-професійної програми.

5.2. Оцінка діяльності учасників освітнього процесу (педагогічних працівників та здобувачів фахової передвищої освіти) включає наступні показники:

- рівень конкурсного відбору здобувачів фахової передвищої освіти на програми навчання;
- результати модульного (проміжного), семестрового контролю якості знань студентів та їх різнорівневий аналіз (на рівні циклових комісій, відділень, методичних/педагогічних рад);
- результати підсумкової атестації студентів та їх різнорівневий аналіз (на рівні циклових комісій, відділень, методичних/педагогічних рад);
- результати проведення комплексних контрольних робіт та порівняння з результатами семестрового контролю;
- рейтингові показники успішності студентів за результатами заліково-екзаменаційних сесій;
- показники рейтингового оцінювання педагогічних працівників;
- показники комплексного професійного потенціалу циклових комісій;
- показники оцінювання якості надання освітніх послуг, якості змісту фахової передвищої освіти та наповнення освітньої діяльності учасниками освітнього процесу та заінтересованими сторонами (стейкхолдерами).

Показники діяльності учасників освітнього процесу обговорюються на всіх рівнях (циклова комісія, відділення, методична рада (бюро експертизи та моніторингу якості освіти, педагогічна рада) та враховуються під час:

- визначення напряму підвищення кваліфікації;
- прийняття кадрових рішень;
- розподілу навчального навантаження;
- удосконалення ресурсного забезпечення освітнього процесу;
- перегляду та оновлення освітньо-професійних програм;
- удосконалення організації освітнього процесу;
- формування навчальних планів;
- оновлення програм з навчальних дисциплін;
- організації практичної підготовки;
- визначення напрямів профорієнтаційної роботи, тощо.

5.3. Самооцінювання якості фахової передвищої освіти в процесі реалізації ОПП (далі—самооцінювання) здійснюється випускними цикловими комісіями з урахуванням вимог до акредитації та Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності у сфері фахової передвищої освіти та передбачає:

- заповнення відомостей щодо самооцінювання освітньо-професійної програми фахової передвищої освіти за критеріями, передбаченими нормативними документами з питань акредитації та ліцензування;

- перевірку відповідності кадрового, матеріально-технічного, навчально-методичного та інформаційного забезпечення освітньої діяльності на рівні фахової передвищої освіти встановленим технологічним вимогам та підтримка інформації в актуальному стані;

- залучення здобувачів фахової передвищої освіти та стейкхолдерів до самооцінювання ОПП через процедуру проведення опитування;

- підготовку звітів за результатами проведеного самооцінювання та обговорення на засіданні методичної ради (бюро експертизи та моніторингу якості освіти). Періодичність проведення самооцінювання залежить від термінів проведення акредитації освітньо-професійної програми та відбувається відповідно до Плану проведення внутрішнього моніторингу якості освітньої діяльності Фахового коледжу, затвердженого директором за поданням голови методичної ради (бюро експертизи та моніторингу якості освіти). Самооцінювання у вмотивованих випадках може проводитися поза планом, за ініціативи адміністрації Фахового коледжу, органів студентського самоврядування та інших заінтересованих сторін (стейкхолдерів).

5.4 Система зовнішнього забезпечення якості освітньої діяльності Фахового коледжу та якості фахової передвищої освіти (система зовнішнього забезпечення якості фахової передвищої освіти) включає інструменти, процедури та заходи забезпечення і підвищення якості фахової передвищої освіти, зокрема:

- стандарти фахової передвищої освіти;
- ліцензування освітньої діяльності;
- акредитацію освітньо-професійних програм;
- зовнішнє незалежне оцінювання результатів навчання;
- інституційний аудит;
- моніторинг якості освіти;
- атестацію педагогічних працівників;
- сертифікацію педагогічних працівників;
- громадський нагляд.

5.5. Зовнішнє забезпечення якості повинне підтверджувати ефективність внутрішнього забезпечення якості і проводиться з метою вдосконалення освітньої діяльності Фахового коледжу, надання пропозицій щодо нових перспектив розвитку. Результати зовнішніх перевірок якості освітньої діяльності та якості фахової передвищої освіти Фахового коледжу обговорюються на всіх рівнях (циклова комісія, відділення, методична рада (бюро експертизи та моніторингу якості освіти, педагогічна рада), детально опрацьовуються бюро експертизи та моніторингу якості освіти спільно з випускними цикловими комісіями та органами студентського самоврядування (за необхідності). На основі зауважень та пропозицій розробляються відповідні заходи коригувальних/запобіжних дій.

VI Організація опитування учасників освітнього процесу та заінтересованих сторін (стейкхолдерів) щодо якості освітньої діяльності та якості фахової передвищої освіти

6.1. Опитування учасників освітнього процесу та стейкхолдерів щодо якості освітньої діяльності та якості фахової передвищої освіти (далі – опитування) є складовою внутрішньої системи забезпечення якості освіти Фахового коледжу і здійснюється відповідно до Положення про опитування учасників освітнього процесу та усіх зацікавлених осіб у якості фахової передвищої освіти.

6.2. Опитування є однією з форм здійснення постійного моніторингу якості надання освітніх послуг, якості змісту фахової передвищої освіти та наповнення освітньої діяльності (далі – моніторинг), а також допомагає забезпечити динаміку внутрішніх та зовнішніх процесів забезпечення якості. 6.3. Об'єктом опитування є якість освітньої діяльності, зміст та якість освітньо-професійних програм, якість організації освітнього процесу, якість підготовки випускників Фахового коледжу. Суб'єктами опитування (групами респондентів) є вступники, здобувачі фахової передвищої освіти, педагогічні працівники, випускники, роботодавці та інші стейкхолдери.

6.4. Організацію опитування та фахове опрацювання, аналіз отриманих результатів та формування звітів щодо стану забезпечення якості освітньої діяльності та якості фахової передвищої освіти здійснює бюро експертизи та моніторингу якості освіти спільно з випускною цикловою комісією та органами студентського самоврядування. Звіти за результатами опитувань обговорюються на засіданнях педагогічної ради.

6.5. Основними способами проведення опитування у Фаховому коледжі є анкетування за допомогою електронних анкет у режимі онлайн технології або паперових (друкованих) анкет, інших технічних засобів та інтерв'ювання учасників.

6.6. За результатами опитування бюро експертизи та моніторингу якості освіти розробляється план заходів щодо вдосконалення якості освітньої діяльності та якості фахової передвищої освіти у Фаховому коледжі, який затверджується директором.

6.7. Узагальнена інформація за підсумками проведеного опитування, у розрізі груп респондентів, розміщується на офіційному веб-сайті коледжу. Доступ для ознайомлення з повною інформацією, яка не підлягає публічному оприлюдненню, можуть отримати органи студентського самоврядування, профспілкового комітету, керівники структурних підрозділів, за попереднім запитом, із дозволу директора Фахового коледжу. Поширення інформації, яка не підлягає публічному оприлюдненню, заборонено.

VII Забезпечення роботи інформаційних систем

7.1. Для ефективного управління освітньою діяльністю Фахового коледжу має забезпечувати збір, аналіз, обробку та використання інформації із застосуванням інформаційно-комунікаційної системи.

7.2. Впровадження та застосування інформаційних систем покращує якість освітнього процесу та якість фахової передвищої освіти, а саме:

- підвищує інформаційну грамотність;
- поглиблює знання з практичного застосування інформаційно-комп'ютерних технологій у професійній діяльності;

- накопичує обсяг можливих комунікативних зв'язків з різних аспектів професійної діяльності за допомогою комп'ютерних технологій;
- систематизує інформацію з метою підвищення ефективності освітньої діяльності на основі системного підходу;
- забезпечує зворотній зв'язок між здобувачами фахової передвищої освіти та стейкхолдерами освітнього процесу;
- надає стейкхолдерам різного рівня інформацію з метою реалізації функції керування;
- постійно поповнює та оновлює контент (інформаційне наповнення сайту), сприяє опрацюванню і збереженню інформації;
- забезпечує використання сучасних засобів телекомунікації (електронна пошта, телеконференції тощо).

7.3. Забезпечення якості освітньої діяльності в Фаховому коледжі досягається шляхом ефективного використання офіційного сайту закладу освіти, електронної системи збору та постійного поповнення актуальної інформації, використання середовища Google Workspace (домен- @dtsepaton.ukr.education) та таких інструментів спільної роботи як: Gmail, Календар, Meet, Chat, Google Drive, Google Документи (таблиці, презентації, форми, сайти) , Zoom, LMS- Udemу тощо.

VIII Інтеграція у Європейській простір фахової передвищої освіти

8.1. Забезпечення якості освітньої діяльності у Фаховому коледжі та розвитку міжнародного співробітництва з метою інтеграції фахової передвищої освіти у Європейський освітній простір шляхом активізації участі стейкхолдерів освітнього процесу у міжнародних заходах, культурному обміні, соціальних програмах, проєктах тощо.

8.2. Вивчення досвіду роботи провідних закладів фахової передвищої освіти щодо співпраці в освітній сфері з європейськими закладами освіти, вивчення досвіду створення міжнародних освітніх програм та їх акредитації.

8.3. Вивчення досвіду роботи провідних закладів фахової передвищої освіти щодо участі у програмах двостороннього та багатостороннього міждержавного обміну студентами, педагогічними працівниками.

8.4. Сприяння участі стейкхолдерів різного рівня у Міжнародних наукових конференціях, симпозіумах та інших заходах.

8.5. Вивчення досвіду роботи провідних закладів фахової передвищої освіти щодо підвищення кваліфікації педагогічних працівників і співробітників шляхом педагогічних та професійних закордонних стажувань.

Заступник директора з навчальної роботи

Надія УЛАСЕВИЧ